

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 524/2025-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v zastúpení opatrovníčkou [REDAKOVANÉ], proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Trenčín (predtým Okresného súdu Považská Bystrica) sp. zn. 10D/1133/1998 z 23. mája 2023, postupu a uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5CoD/4/2024 z 10. júla 2024 a proti postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/158/2024 zo 17. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav

1. Ústavnému súdu bola 21. augusta 2025 doručená sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho práva vlastníť majetok rozhodnutiami označenými v záhlaví tohto uznesenia. Ako uvádza sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti, namieta celé konanie na okresnom, krajskom aj najvyššom súde a žiada o ustanovenie právneho zástupcu.
2. Podaná ústavná sťažnosť sa týka dedičského konania po zosnulom poručiťovi [REDAKOVANÉ], narodenom [REDAKOVANÉ], zomrelom [REDAKOVANÉ], naposledy bytom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „poručiť“), v ktorom vystupoval sťažovateľ ako dedič.
3. Okresný súd Považská Bystrica napadnutým uznesením určil všeobecnú cenu dedičstva na 401,61 eur, výšku dlhov na 19,92 eur a čistú hodnotu dedičstva na 381,69 eur. Následne určil, že nadobúdateľmi $\frac{1}{2}$ kravy a $\frac{1}{2}$ prasata, ako aj nehnuteľností patriacich poručiťovi sú dedičia po poručiťovi podľa výšky ich dedičských podielov, ktoré určil vo výroku rozhodnutia.
4. Krajský súd napadnutým uznesením rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Proti tomuto rozhodnutiu podal dovolanie sťažovateľ prostredníctvom svojej opatrovníčky – právne nezastúpený. S ohľadom na túto skutočnosť najvyšší súd napadnutým uznesením podané dovolanie odmietol.

II. Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ namieta, že Mgr. Kysucký ani JUDr. Hromková mu (resp. jeho opatrovníčke) nedali možnosť sa k veci vyjadriť. Uvádza, že [REDAKOVANÉ] dostala ošipané v hodnote 2 800 Sk, brat [REDAKOVANÉ] stavebný pozemok. Podľa sťažovateľa nie je možné, aby bol v dovolacom konaní právne zastúpený, pretože má malý dôchodok (on aj jeho opatrovníčka).

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Sťažovateľ podanou ústavnou sťažnosťou namieta všetky rozhodnutia vydané vo veci – teda rozhodnutie okresného, krajského aj najvyššieho súdu. Tie však ústavný súd nie je oprávnený preskúmať, pretože je povinný v konaní o ústavnej sťažnosti rešpektovať princíp subsidiarity. Tento princíp znamená, že ústavný súd zasahuje až ako posledný – teda vtedy, keď už neexistuje možnosť iného oprávneného prostriedku. Zároveň platí, že ak už bolo nejaké rozhodnutie preskúmané inštančne nadriadeným orgánom, ústavný súd ho nie je oprávnený opätovne preskúmať. Veľmi zjednodušene povedané, môže preskúmať len vo veci posledné vydané rozhodnutie, ktoré bolo vydané inštančne najvyšším orgánom.

7. V okolnostiach posudzovanej veci to znamená:

8. Vo veci sťažovateľa rozhodol najskôr okresný súd. Proti tomuto rozhodnutiu bolo prípustné odvolanie, ktoré sťažovateľ podal a o ktorom bolo aj riadne rozhodnuté krajským súdom. Preto v zmysle už uvedeného ústavný súd toto rozhodnutie preskúmať nemôže (keďže ho preskúmal už krajský súd). V tejto časti preto ústavná sťažnosť musela byť odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Tento princíp následne aplikoval ústavný súd, aj pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie krajského súdu – proti nemu totiž sťažovateľ podal dovolanie. V tomto prípade je žiaľ nepodstatné, že bolo odmietnuté a že najvyšší súd v podstate nič nepreskúmal. Podstatné je, že to mohol urobiť len najvyšší súd, a preto ani v tomto prípade ústavný súd nemá právomoc a ústavnú sťažnosť v tejto časti rovnako odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

10. Napokon tu je rozhodnutie najvyššieho súdu. Ľudsky možno plne rozumieť rozhorčeniu sťažovateľa (a jeho opatrovníčky), ktorým sa takáto právna úprava javí ako nespravodlivá, napriek tomu je však nutné konštatovať, že najvyšší súd nepostupoval v rozpore so zákonom. Práve naopak, zákonodarca určil, že pri podaní dovolania je nevyhnutné zastúpenie advokátom a toto ustanovenie bol najvyšší súd povinný rešpektovať. V takýchto prípadoch, keď je účastníkom konania zrejme, že právneho zástupcu nebudú vedieť zaplatiť, je potrebné obrátiť sa so žiadosťou o ustanovenie advokáta na Centrum právnej pomoci, ktoré v prípade, ak sú splnené podmienky, ustanoví právneho zástupcu bez toho, aby bolo potrebné právnemu zástupcovi odmenu uhradiť.

11. Za daných okolností žiaľ nemal ústavný súd inú možnosť, ako ústavnú sťažnosť aj vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu odmietnuť, a to ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde – ak totiž najvyšší súd konal v súlade so zákonom, nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa.

12. Ústavný súd nemohol vyhovieť ani žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu. Na takýto postup je totiž nevyhnutné splnenie dvoch podmienok (obe musia byť splnené súčasne) – jednou sú majetkové pomery sťažovateľa (v tomto smere nemá ústavný súd pochybnosti o nedostatku prostriedkov na úhradu odmeny právnomu zástupcovi), druhou je však zároveň podmienka, že nesmie ísť o zrejme bezúspešnú vec. Inak povedané, ústavný súd ustanoví právneho zástupcu len vtedy, keď je možnosť, že bude sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom úspešný, čo však nebol prípad sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu